

Lapin hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon varautuminen

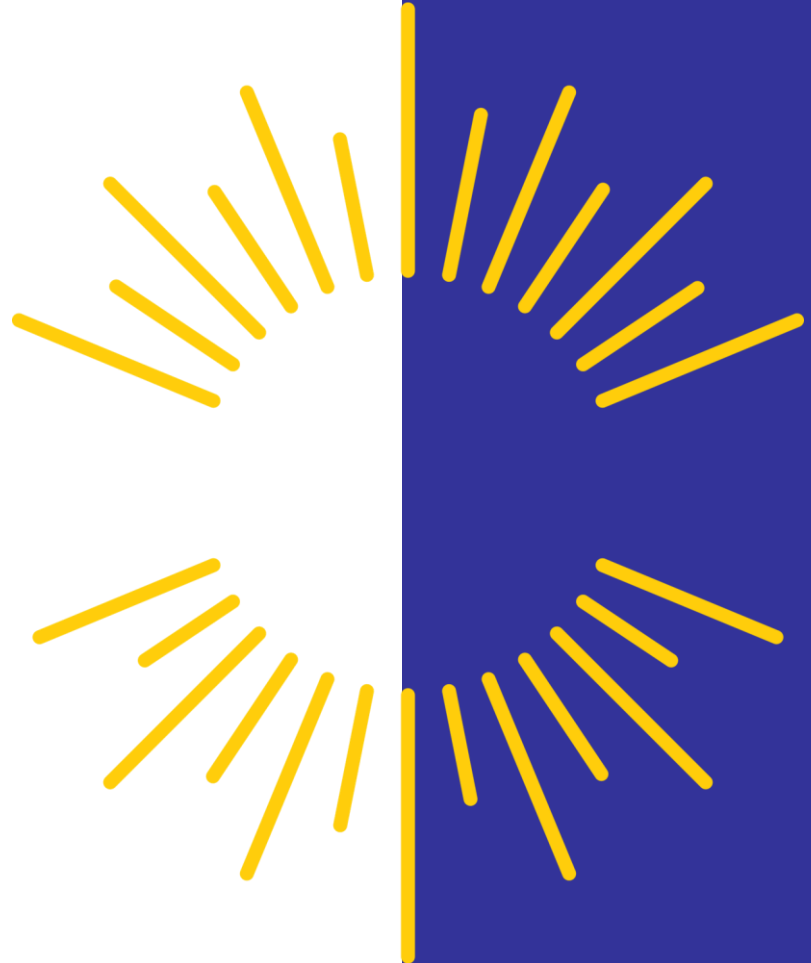
Juha Narkilahti
Valmiuspäällikkö

juha.narkilahti@lapha.fi
0407633929

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjinguovlu
Laapi pyereestváijeemkuávlu
Lapin pue'rrvääjjamvu'vdd

Yleistä

- Häiriötilanteiden hallinta on sosiaali- ja terveydenhuollon jokapäiväistä toimintaa
- Palveluiden järjestämisen jatkuvuus niin häiriötilanteissa kuin poikkeusoloissa
 - myös silloin, kuin palveluja toteutetaan hankkimalla niitä yksityisiltä palveluntuottajilta
- Erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon muodostama kokonaisuus sekä yhteistyö ympäristöterveydenhuollon kanssa
- Sosiaali- ja terveydenhuolto tuottaa välttämättömiä ja ympärivuorokautisia palveluita haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille joko kotiin annettuina tai laitoksissa tuotettuina palveluina
- Väestön toimeentulon viimesijainen turvaaminen sekä väestön perushuolto ja tilapäinen majoittaminen

Kriittiset toiminnot

Terveyspalvelut:

- Ensihoito
- Päivystys
- Leikkaustoiminta
- Synnytykset
- Laboratorio- ja kuvantamispalvelut
- Rokotukset
- Vainajien käsittely
- Lääkehuolto

Sosiaalipalvelut:

- Sosiaalipäivystys
- Lastensuojelu
- Toimeentulotuki
- Laitos- ja asumispalvelut
- Kotiin vietävät palvelut

Yleistä, riippuvuudet

- Tukipalvelut
- Infrastruktuuri
- Hoitotarvikkeet, laitteet ja lääkkeet, muu materiaali
- Tilat
- Henkilöstö
- Sähkönsaanti
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Digitaalinen turvallisuus
- Viestintä, tiedottaminen
- ...

Materiaalinen varautuminen

- Palvelujärjestelmällä ja huoltovarmuuskeskuksella varastointivelvoite terveydenhuollon materiaaleista.
- Ministeriöiden, Huoltovarmuuskeskuksen, THL:n ja Yliopistosairaaloiden yhteistyönä luodaan eri skenaarioihin pohjautuvia tarvikekokonaisuuksia
- 30 000 – 40 000 tuotetta, erityisesti ESH-tarpeita
- Eri tason varastoja

Verkosto, yhteistyötahot

- Kunnat
 - Yksityiset toimijat
 - Vapaaehtoistoimijat
 - Ympäristöterveydenhuolto
 - Yhteistoiminta-alueen valmiuskeskus
 - LAAVI
 - Turvallisuusviranomaiset
 - ...
-
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia, kokonaisturvallisuus
 - Lapin alueellinen riskiarvio

SOTEVAKE, Oulu

Pohjois-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävänä on yhteistyöalueellaan:

- muodostaa ja ylläpitää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän valmiutta kuvaavaa tilannekuvaa, joka sisältää tiedot
 - palvelujärjestelmän toiminnasta ja kuormituksesta,
 - henkilöstö- ja materiaaliressursseista ja
 - tukipalveluiden toiminnasta
- koota ja analysoida tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteista ja niiden uhkista
- jakaa alueellaan hyvinvointialueelle ja aluehallintoviranomaisille tilannekuvatiedot
- jakaa muille sote-valmiuskeskuksille ja STM:lle tilannekuvatiedot

Lapha, yhteistyöryhmä

”Hyvinvointialueen on sosiaali- ja terveydenhuoltoon koskevilla valmiussuunnitelmissaan otettava huomioon niiden **yhteensopivuus** alueensa pelastustoimen, kuntien ja yhteistyöalueen muiden hyvinvointialueiden kanssa. Tämän tehtävän tukemiseksi hyvinvointialueella on oltava alueellinen yhteistyöryhmä ohjaamaan ja yhteen sovittamaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta ja varautumista. Yhteistyöryhmässä tulee olla perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen edustus sekä asiantuntemusta ainakin **ympäristöterveydenhuollosta ja alueen kuntien varautumisesta.**”

Lapin alueellinen valmiustoimikunta

Tehtävänä on:

- Toimia Lapin alueviranomaisten ja muiden alueellisten toimijoiden johdon välisenä **yhteistyöelimenä** turvallisuuden, varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteensovittamisessa sekä alueellisen varautumisen kehittämisessä Lapissa
- Edistää alueellista ja paikallista turvallisuussuunnittelua sekä **turvallisuusyhteistyötä**
- Seurata ajankohtaisia turvallisuuskysymyksiä eri toimialoilta.

Kokoonpano:

- Lapin aluehallintovirasto, Jääkäriprikaati, Lapin lennosto, Lapin rajavartiosto, Lapin poliisilaitos, Suojelupoliisi, Keskusrikospoliisi, Oulun hätäkeskus, Tornion tullit, Maahanmuuttovirasto, Lapin ELY-keskus, Lapin hyvinvointialue ml. Lapin pelastuslaitos, Lapin liitto, Lapin kuntien edustus, Lapin korkeakoulukonserni, Suomen Erillisverkot Oy, Neve Oy, Pohjois-Suomen ELVAR-toimikunta, MPK/Pohjois-Suomen maanpuolustuspiiri, SPR Lapin piiri, Rovaniemen seurakunta ja Yle Rovaniemi.

Lapin alueellisen valmiustoimikunnan sihteeristö

Tehtävänä on:

- Toimia Lapin alueviranomaisten ja muiden alueellisten toimijoiden asiantuntijoiden **yhteistyöverkostona** normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
- Valmistella valmiustoimikunnan sille määräämät ja yhteisesti sovitut asiat
- Yhteensovittaa ja kehittää **alueellisia toimintamalleja** häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin
- Jakaa hyviä käytäntöjä

Kokoonpano:

- Lapin aluehallintovirasto, Jääkäriprikaati, Lapin lennosto, Lapin rajavartiosto, Lapin poliisilaitos, Keskusrikospoliisi, Lapin ELY-keskus, Lapin hyvinvointialue ml. Lapin pelastuslaitos, Lapin kuntien edustus (Rovaniemi), MPK/Pohjois-Suomen maanpuolustuspiiri, SPR Lapin piiri

Lapin alueellisen valmiustoimikunnan viestintäjaos

Tehtävänä on:

- Toimia Lapin alueellisten viestintäasiantuntijoiden ja kuntien varautumisen ja valmiussuunnittelun **yhteistyöverkostona** normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
- Yhteensovittaa ja kehittää alueellisia ja **paikallisia** toimintamalleja häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin
- Jakaa hyviä käytäntöjä

Kokoonpano:

- Lapin aluehallintovirasto, Lapin liitto, Lapin ELY-keskus, Lapin hyvinvointialue (pelastuslaitos ja viestintä), YLE Lappi, seurakuntien edustus (Rovaniemen seurakunta), Lapin poliisilaitos, Jääkäriprikaati, Lapin rajavartiosto, Lapin lennosto, Lapin korkeakoulukonserni, Lapin kuntien edustus (Muonio)

Lapin alueellisen valmiustoimikunnan kuntajaos

Tehtävänä on:

- Toimia Lapin alueellisten viestintäasiantuntijoiden ja kuntien varautumisen ja valmiussuunnittelun **yhteistyöverkoston** normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
- Yhteensovittaa ja kehittää alueellisia ja **paikallisia** toimintamalleja häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin
- Jakaa hyviä käytäntöjä

Kokoonpano:

- Lapin aluehallintovirasto, Lapin kunnat, Lapin hyvinvointialue

Valmiussuunnitelman sisältö

- Valmiuden säätelyn **tasot ja hälytysjärjestelyt**;
- Menettelytavat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 51 §:ssä tarkoitetun **tilannekuvatiedon** keräämiseksi ja jakamiseksi;
- Suunnitelmat **henkilöstö-, tila- ja materiaaliressurssien sekä tukipalveluiden** toiminnan riittävyden varmistamiseksi;
- Suunnitelmat **yhteistyön** toteutuksesta viranomaisien, yksityissektorin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa häiriötilanteisiin varautumisessa ja hoitamisessa;
- Suunnitelmat sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön valmiuskoulutusten ja **valmiusharjoitusten** toteutuksesta ja seurannasta;
- Suunnitelmat valmiustoimintaan liittyvästä yleisestä **viranomaisviestinnästä** sekä viestinnästä häiriötilanteissa.

VALSU-portaali

- Valtakunnallinen järjestelmä ja rakenne
- Yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen tehtävänä on ohjata sote-yhteistyöalueella sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelua valtakunnallisten yhtenäisten periaatteiden mukaisesti
- Riskiarviot
- Toimintakortit
- Kiinteistöjen kohdekortit
- Konkreettiset kuvaukset ja toimenpideohjeet

Tilannekuva

- Pohjois-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus kerää normaaliolojen tilannekuvaa
 - Erikoissairaanhoido
 - Perusterveydenhuolto
 - Sosiaalihuolto
 - Toistaiseksi Secapp-kyselyn avulla
 - Jatkossa tieto poimitaan suoraan järjestelmistä
- Laphan häiriötilanteiden tilannekuva
 - Tavoitteena jatkuva / reaaliaikainen tilannekuva
 - Järjestelmä vielä avoin

Valmiussuunnitelma

- Yhdyshenkilöt
 - Kuntien häiriötilanteiden johtoryhmät
 - Palvelualueet
 - Tukipalvelut
 - SOTE-keskukset, 24/7 -yksiköt
- Riskienarviointi
 - Palvelualueetaso, yksikkötaso, palvelutaso
- Toiminta häiriötilanteessa
 - Hälytyskaaviot
 - Toimintakortit
 - Tilannekuvan ylläpitäminen
 - Valmiuden säätelyn tasot
- Kiinteistöjen kohdekortit

Laphan häiriötilanteiden johtamisrakenne

Periaatteet:

- Perustuu normaaliolojen organisaatiolle
- Häiriötilanteiden johtoryhmällä on peruskokoonpano, jota täydennetään häiriötilanteen perusteella
- Luova tilanteenratkaisu, ei jäykkiä suunnitelmia
- Perusvalmius (> tehostettu seuranta) > tehostettu valmius > täysvalmius

- Ylin taso (strateginen): Laphan johtoryhmä
- Keskitaso (taktinen): Tilannekeskus / Johtokeskus
- Paikallinen taso (operatiivinen): Kunnan johtoryhmä +
SO-, TE- ja PELA-yhteyshenkilöt /
SOTE-johtoryhmä

Häiriötilanteen luokittelu, luonnos

Kiireellisyys	Laajuus	Vaikuttavuus
1 (hoidettava muutamassa päivässä)	1 (yksittäinen yksikkö, kohde tai palvelu)	1 (ei uhkaa henkeä tai kriittistä palvelua)
2 (vaatii kiireellisiä toimia virka-aikana)	2 (useampi yksikkö, palvelu tai alueellisesti useampi kunta)	2 (henkeä tai kriittistä palvelua uhkaava)
3 (vaatii välittömiä toimia 24/7)	3 (paljon palveluita tai Laphan alue)	3 (henkiä ja kriittisiä palveluja vaarantava)

Harjoittelu

- Yhteiset harjoitukset
 - PAPU 23/1
 - Pohjoinen 23
 - Valmiudensääätelyharjoitus
 - Pelastuspalveluseminaari
 - Vuosi 2024?
- Laphan omat harjoitukset
 - Toimipiste, esim. terveystakeskus
 - Palvelu, esim. tietohallinto
 - Toiminto, esim. hälytys

Haasteet

- Organisaation järjestyminen vielä kesken
- Erilaiset toimintakulttuurit: mm. LKS ja LPKS ja PELA
- Yksityiset toimijat; määrä ja kokoero
- Erilaiset tasot varautumisessa ja valmiudessa
- Sopimukset, palveluhankinnat
- Termistö
- Valmiuden säätelyn tasot
- Paljon sovittavaa, kirjoitettavaa ja tiedotettavaa sekä harjoitettavaa

Kiitos!

